

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/25-01/77

URBROJ: 65-25-8

Zagreb, 16. listopada 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 16. listopada 2025. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Vedranu Šimundžu Nikolić, Sanjina Rukavinu i Fadilu Bahović.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-01/56
URBROJ: 50301-04/12-25-8

Zagreb, 16. listopada 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Vedranu Šimundžu Nikolić, Sanjina Rukavinu i Fadilu Bahović.

mr. sc. Andrej Plenković

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O SUDOVIMA

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDOVIMA

Članak 1.

U Zakonu o sudovima („Narodne novine“, br. 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 21/22., 16/23., 155/23. i 36/24.), u članku 7. iza stavka 2. dodaju se novi stavak 3. i stavak 4. koji glase:

„(3) Vrhovni sud Republike Hrvatske može suditi i u proširenom vijeću kada je to propisano zakonom kojim se uređuje postupak u pojedinoj vrsti pravne stvari.

(4) Broj članova i sastav proširenog vijeća propisuje se zakonom iz stavka 3. ovoga članka.“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 5.

Članak 2.

U članku 10.a stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Program i način održavanja stručnog usavršavanja iz stavka 1. ovoga članka pravilima propisuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.“.

Članak 3.

U članku 30.a stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Program i način provedbe stručnog usavršavanja predsjednika sudova pravilima utvrđuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.“.

Članak 4.

U članku 37. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) U županijskim sudovima u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Osijeku i Varaždinu osnivaju se sudski odjeli za postupanje u predmetima kaznenih djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (u daljnjem tekstu: USKOK).“.

U stavku 9. prva rečenica mijenja se i glasi:

„(9) Godišnjim rasporedom poslova u općinskim i županijskim sudovima određuju se suci i državni službenici za rad na predmetima prema zakonu kojim se uređuju obiteljski odnosi.“.

Stavak 10. briše se.

Dosadašnji stavak 11. koji postaje stavak 10. mijenja se i glasi:

„(10) Program i način održavanja stručnog usavršavanja iz stavka 9. ovoga članka pravilima propisuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.“.

Članak 5.

Članak 40. briše se.

Članak 6.

Članak 41. mijenja se i glasi:

„(1) U općinskim, trgovačkim i upravnim sudovima godišnjim rasporedom poslova određuje se jedan ili više sudaca za praćenje i proučavanje sudske prakse.

(2) Ako je na poslove iz stavka 1. ovoga članka raspoređeno više sudaca, može se osnovati poseban odjel.

(3) U županijskim sudovima te u Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske, Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske, Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske i Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske osnivaju se odjeli za praćenje i proučavanje sudske prakse.

(4) Suci odnosno odjeli iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka pružaju potporu sucima i sudskim vijećima u istraživanju i pribavi sudske prakse.

(5) Nacrti sudskih odluka u sudovima iz stavka 3. ovoga članka dostavljaju se odjelima za praćenje i proučavanje sudske prakse.

(6) Ako nacrt sudske odluke odstupa od ustaljene prakse ili praksa toga suda u vezi s pravnim pitanjem o kojem odlučuje nije jedinstvena, odjeli iz stavka 3. ovoga članka o tome pisano obavještavaju vijeće kojem je predmet dodijeljen u rad.“.

Članak 7.

Članak 41.a mijenja se i glasi:

„(1) U općinskim, trgovačkim i upravnim sudovima godišnjim rasporedom poslova određuje se jedan ili više sudaca za praćenje europskih propisa i prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava.

(2) Ako je na poslove iz stavka 1. ovoga članka raspoređeno više sudaca, može se osnovati poseban odjel.

(3) U županijskim sudovima te u Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske, Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske, Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske i Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske osnivaju se odjeli za praćenje europskih propisa i prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava.

(4) Suci odnosno odjeli iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka pružaju pomoć sucima u pravilnoj primjeni propisa i sudske prakse iz stavka 1. ovoga članka te u pripremi za podnošenje zahtjeva za prethodnu odluku Sudu Europske unije.

(5) Suci odnosno odjeli iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka sudjeluju u radu Europske pravosudne mreže i Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima te pružaju podršku Pravosudnoj akademiji u provedbi stručnog usavršavanja vezanog uz primjenu europskih propisa te praksu Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će urediti način sudjelovanja sudaca u radu i imenovanja sudaca za članove Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima.“.

Članak 8.

Naslov iznad članka 42. mijenja se i glasi:

„3. Informiranje javnosti o radu sudova“.

Članak 42. mijenja se i glasi:

„(1) U sudu se osniva posebna ustrojstvena jedinica za informiranje javnosti koja daje obavijesti o radu suda u skladu s ovim Zakonom, Sudskim poslovnikom, zakonom kojim se uređuje pravo na pristup informacijama i zakonom kojim se uređuje javno informiranje.

(2) U ustrojstvenu jedinicu iz stavka 1. ovoga članka raspoređuje se sudac, sudski savjetnik ili druga osoba koju odredi predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova, a koja obavlja poslove glasnogovornika suda.

(3) Glasnogovorniku se može odrediti zamjenik.“.

Članak 9.

Članak 43. mijenja se i glasi:

„(1) U Vrhovnom sudu Republike Hrvatske osnivaju se sljedeće ustrojstvene jedinice: Ured predsjednika, Građanski odjel, Kazneni odjel, Služba za praćenje i proučavanje sudske prakse Građanskog odjela, Služba za praćenje i proučavanje sudske prakse Kaznenog odjela te Odjel za praćenje i proučavanje prakse Europskog suda za ljudska prava i Suda Europske unije.

(2) U Uredu predsjednika obavljaju se poslovi sudske uprave, poslovi međunarodne suradnje, poslovi izobrazbe sudaca i poslovi protokola za potrebe tog suda.

(3) Na poslove protokola Vrhovnog suda Republike Hrvatske na odgovarajući se način primjenjuju propisi o protokolu Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske. Vrhovni sud Republike Hrvatske može se za poslove protokola koristiti objektima koji su u tu svrhu na raspolaganju Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske.

(4) Građanski odjel obuhvaća područja građanskog, trgovačkog i upravnog prava.

(5) Kazneni odjel obuhvaća područja kaznenog i prekršajnog prava te stegovnih postupaka prema propisima o odvjetništvu i javnom bilježništvu.

(6) Unutarnje ustrojstvo Vrhovnog suda Republike Hrvatske pobliže se uređuje Poslovníkom Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Sudskim poslovnikom, sukladno zakonu. Poslovnik Vrhovnog suda Republike Hrvatske donosi predsjednik suda nakon pribavljenog mišljenja Opće sjednice.“.

Članak 10.

Iza članka 43. dodaju se članci 43.a i 43.b koji glase:

„Članak 43.a

(1) Služba za praćenje i proučavanje sudske prakse Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Služba za praćenje i proučavanje sudske prakse Kaznenog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske pružaju potporu vijećima kojima je predmet dodijeljen u rad u istraživanju i pribavi sudske prakse.

(2) Nacrti sudskih odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske dostavljaju se nadležnoj službi iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako nacrt sudske odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske odstupa od ustaljene prakse ili odluke proširenog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske ili praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske u vezi s pravnim pitanjem o kojem se odlučuje nije jedinstvena, služba iz stavka 1. ovoga članka o tome pisano obavještava vijeće kojem je predmet dodijeljen u rad.

(4) Ako vijeće kojem je predmet dodijeljen u rad ostane kod nacrta sudske odluke, o tome obavještava predsjednika suda koji će radi osiguranja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, predmet iz stavka 3. ovoga članka dodijeliti u rad proširenom vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 43.b

(1) Odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske za praćenje i proučavanje prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava:

- prati i analizira praksu tih sudova te razmjenjuje podatke i obavijesti važne za praćenje prakse tih sudova s nižim sudovima
- sudjeluje u razmjeni podataka između sudova koji čine Pravosudnu mrežu Europske unije i mrežu najviših sudova koja djeluje u okviru Europskog suda za ljudska prava
- istražuje praksu i izrađuje nacрте odgovora na analitičke upitnike o određenim pitanjima prakse Europskog suda za ljudska prava i Suda Europske unije
- surađuje s Uredom zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava i zastupnika Republike Hrvatske pred Sudom Europske unije
- pruža pomoć sucima Vrhovnog suda Republike Hrvatske u pripremi za podnošenje zahtjeva za prethodnu odluku Sudu Europske unije
- pruža podršku Pravosudnoj akademiji u provedbi stručnog usavršavanja u primjeni europskih propisa i prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava.

(2) Nacrti sudskih odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske dostavljaju se odjelu iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Predsjednik Odjela iz stavka 1. ovoga članka najmanje jednom godišnje organizira sastanak sudaca odnosno odjela iz članka 41.a ovoga Zakona radi razmatranja aktualnih pitanja u vezi s poslovima iz djelokruga njihova rada te radi unaprjeđenja njihova rada.“.

Članak 11.

U članku 44.d stavku 1. točki 3. riječ: „pravomoćno“ briše se.

Članak 12.

Članak 65. mijenja se i glasi:

„(1) Zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podnosi se predsjedniku suda.

(2) Ako se radi o predmetu u kojem postupaju predsjednik suda, o zahtjevu odlučuje zamjenik predsjednika suda.

(3) Predsjednik suda će u roku od 15 dana od primitka zahtjeva zatražiti od suca odnosno predsjednika sudskog vijeća koje postupaju u predmetu izvješće o duljini trajanja postupka, razlozima zbog kojih postupak nije okončan i mišljenje o roku u kojem se predmet može riješiti.

(4) Sudac odnosno predsjednik sudskog vijeća koje postupaju u predmetu dužan je izvješće iz stavka 3. ovoga članka dostaviti odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od traženja.

(5) Pri odlučivanju o podnesenom zahtjevu osobito će se voditi računa o vrsti predmeta, činjeničnoj i pravnoj složenosti predmeta, ponašanju stranaka te postupanju suda.“.

Članak 13.

Članak 66. mijenja se i glasi:

„(1) Ako predsjednik suda utvrdi da je zahtjev osnovan, odredit će rok u pravilu od najdulje šest mjeseci, osim ako okolnosti slučaja ne nalažu određivanje duljeg roka u kojem sudac odnosno sudsko vijeće predmet mora riješiti te primjerenu naknadu koja pripada stranci zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.

(2) Ako sudac odnosno sudsko vijeće ne riješi predmet u određenom roku, sudac odnosno predsjednik sudskog vijeća dužan je u roku od 15 dana od isteka određenog roka o razlozima dostaviti pisano izvješće predsjedniku suda i predsjedniku neposredno višeg suda. Predsjednik suda dostavit će bez odgode izvješće suca odnosno predsjednika sudskog vijeća i svoje očitovanje ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.“.

Članak 14.

U članku 67. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Predsjednik suda dužan je odlučiti o podnesenom zahtjevu u roku od 60 dana od njegova zaprimanja.“.

Članak 15.

U članku 69. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Rješenje kojim se odlučuje o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku dostavlja se odmah nakon pravomoćnosti predsjedniku neposredno višeg suda, predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske, nadležnom sudačkom vijeću i ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.“.

Članak 16.

U članku 87. stavku 1. podstavak 8. mijenja se i glasi:

„- naknadu troškova prijevoza na posao i s posla“.

Članak 17.

U članku 89. ispred riječi: „Sudac“ dodaje se oznaka stavka: „(1)“.

Iza stavka 1. dodaju se stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) Sudac ne smije primiti ni zadržati dar, osim protokolarnih darova manje vrijednosti.

(3) Ne smatraju se darovima, u smislu ovoga Zakona, uobičajeni darovi između članova obitelji, rodbine i prijatelja te državna i međunarodna priznanja, odličja i nagrade.“.

Članak 18.

U članku 93. stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Način provedbe obveznog stručnog usavršavanja sudaca pravilima propisuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.“.

Članak 19.

Članak 96. mijenja se i glasi:

„(1) Suci, izuzev sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ocjenjuju se u postupku imenovanja na drugi sud, za zamjenike državnih odvjetnika i za predsjednike sudova.

(2) U postupcima iz stavka 1. ovoga članka rad sudaca ocjenjuje se u razdoblju od posljednjih pet godina u kojem su obnašali sudačku dužnost, a u postupku imenovanja za suce Vrhovnog suda Republike Hrvatske u razdoblju od posljednjih deset godina.

(3) Ako je sudac obnašao sudačku dužnost u razdoblju kraćem od razdoblja iz stavka 2. ovoga članka, ocijenit će se za razdoblje obnašanja dužnosti.“.

Članak 20.

U članku 97. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Po svim mjerilima iz stavka 1. ovoga članka sudac može ostvariti najviše 150 bodova, pri čemu se za mjerila iz stavka 1. točki 1. i 2. ovoga članka može ostvariti najviše po 70 bodova, za mjerilo iz stavka 1. točke 3. ovoga članka četiri boda, a za mjerila iz stavka 1. točki 4. i 5. ovoga članka najviše po tri boda.“.

Članak 21.

U članku 108. stavci 5. do 9. brišu se.

U dosadašnjem stavku 10. koji postaje stavak 5. riječi: „te program i način polaganja posebnog stručnog ispita za službenike u pravosudnim tijelima“ brišu se.

Članak 22.

U članku 109. iza stavka 6. dodaju se stavci 7. i 8. koji glase:

„(7) Na kriterije i postupak ocjenjivanja sudskih savjetnika, viših sudskih savjetnika i viših sudskih savjetnika – specijalista ne primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima.

(8) Ministar nadležan za poslove pravosuđa metodologijom će propisati kriterije i postupak ocjenjivanja sudskih savjetnika, viših sudskih savjetnika i viših sudskih savjetnika – specijalista.“.

Članak 23.

Članak 114. mijenja se i glasi:

„U obavljanju poslova osiguranja službenik pravosudne policije:

- utvrđuje identitet osoba koje ulaze, izlaze ili se nalaze u prostoru iz suda
- pretražuje osobe koje ulaze, izlaze ili se nalaze u prostoru iz suda te obavlja pretragu prometnih sredstava i predmeta koje te osobe koriste odnosno nose sa sobom
- zabranjuje ulaz osobama koje nose oružje, opasno oruđe ili za koje postoji opravdana sumnja da unose opasne tvari, osim službenicima koji dolaze na sud radi obavljanja službenih zadaća i pritom nose oružje u skladu s posebnim propisima
- zadržava do predaje policiji osobu koja je u sudu zatečena u počinjenju kažnjivog djela odnosno prema kojoj je primijenjeno sredstvo prisile
- udaljuje iz suda osobe koje ometaju rad suda
- obavlja i druge poslove odnosno izvršava naloge predsjednika suda u vezi s osiguranjem osoba, imovine i objekata suda.“.

Članak 24.

U članku 115. stavku 1. točka 2. mijenja se i glasi:

„2. najviše 35 godina života ako je uvjet za prijam srednja stručna sprema i ako se prvi put primaju za službenike pravosudne policije.“.

U stavku 2. iza riječi: „Osoba koja se“ dodaju se riječi: „prvi put“.

Iza stavka 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

„(7) Osoba s radnim iskustvom na poslovima osiguranja pravosudnih tijela prima se u državnu službu za službenika pravosudne policije uz obvezni probni rad u trajanju od šest mjeseci te joj se priznaje ranije stečeno zvanje.“.

Dosadašnji stavci 7. i 8. postaju stavci 8. i 9.

Dosadašnji stavak 9. briše se.

Članak 25.

U članku 116.a stavku 1. riječi: „te im pripada poseban dodatak na plaću zbog rada u posebnim uvjetima u skladu s uredbom Vlade Republike Hrvatske“ brišu se.

Članak 26.

U članku 124. iza stavka 4. dodaju se stavci 5. i 6. koji glase:

„(5) Poslove sudskog tumačenja mogu obavljati i pravne osobe pod sljedećim uvjetima:
 - ako su u svojoj djelatnosti registrirane i za obavljanje poslova prevođenja
 - ako su njihovi zaposlenici imenovani stalnim sudskim tumačima za jezik za koji se traži odobrenje
 - ako dostave zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova sudskog tumačenja na najnižu svotu osiguranja od 40.000,00 eura.

(6) Kada se poslovi sudskog tumačenja povjeravaju pravnim osobama, tumačenje obavljaju stalni sudski tumači koji su u njima zaposleni.“.

Članak 27.

U članku 124.b ispred riječi: „Stalni“ dodaje se oznaka stavka: „(1)“.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se na oduzimanje odobrenja za obavljanje poslova sudskog tumačenja pravnim osobama.“.

Članak 28.

U članku 124.c iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se na davanje i oduzimanje odobrenja za obavljanje poslova sudskog tumačenja pravnim osobama.“.

Dosadašnji stavak 3. koji postaje stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa vodi popis imenovanih stalnih sudskih tumača i popis pravnih osoba kojima je odobreno obavljanje poslova tumačenja i objavljuje ih na e-Oglasnoj ploči sudova te imenovanim stalnim sudskim tumačima izdaje službenu iskaznicu.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 29.

Članak 126.a mijenja se i glasi:

„(1) Poslove vještačenja mogu obavljati specijalizirane ustanove odnosno državna tijela te pravne osobe, pod sljedećim uvjetima:

- ako su u svojoj djelatnosti registrirane i za obavljanje vještačenja za određeno područje
- ako su njihovi zaposlenici imenovani stalnim sudskim vještacima za područje za koje se traži odobrenje
- ako dostave zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova sudskog vještačenja na najnižu svotu osiguranja od 65.000,00 eura.

(2) Kada se poslovi vještačenja povjeravaju specijaliziranim ustanovama, državnim tijelima ili pravnim osobama, vještačenje obavljaju stalni sudski vještaci koji su u njima zaposleni.“.

Članak 30.

U članku 127.b stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se na davanje i oduzimanje odobrenja za obavljanje poslova sudskog vještačenja specijaliziranim ustanovama odnosno državnim tijelima i pravnim osobama.“.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa vodi popis imenovanih stalnih sudskih vještaka, popis specijaliziranih ustanova odnosno državnih tijela te popis pravnih osoba kojima je dano odobrenje za obavljanje poslova vještačenja i objavljuje ih na e-Oglasnoj ploči sudova, a imenovanim stalnim sudskim vještacima izdaje službenu iskaznicu.“.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 31.

Postupci po zahtjevima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podneseni prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o sudovima („Narodne novine“, br. 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 21/22., 16/23., 155/23. i 36/24.).

Članak 32.

(1) Pravila iz članaka 2., 3., 4. i 18. ovoga Zakona predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do stupanja na snagu pravila iz stavka 1. ovoga članka na snazi ostaje Pravilnik o programu i načinu provedbe stručnog usavršavanja predsjednika sudova i državnih odvjetnika („Narodne novine“, br. 106/19. i 19/21.).

(3) Pravilnik iz članka 7. i Metodologiju iz članka 22. ovoga Zakona ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Poslovnik Vrhovnog suda Republike Hrvatske predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske uskladit će s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Metodologiju ocjenjivanja obnašanja sudačke dužnosti Državno sudbeno vijeće uskladit će s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(6) Sudski poslovnik i Pravilnik o radu u sustavu eSpis ministar nadležan za poslove pravosuđa uskladit će s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(7) Predsjednici sudova uskladit će pravilnike o unutarnjem redu s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 33.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim članaka 4., 6. do 10., 12. do 15., 19. i 22. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2026.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakonom o sudovima („Narodne novine“, br. 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 21/22., 16/23., 155/23. i 36/24.) uređuje se ustrojstvo, djelokrug i stvarna nadležnost sudova ako nije određena drugim zakonom, unutarnje ustrojstvo sudova, poslovi sudske uprave i ovlasti predsjednika suda, poslovi ravnatelja sudske uprave, zaštita prava na suđenje u razumnom roku, nadzor nad obavljanjem poslova sudske uprave i pravosudna inspekcija, prava i dužnosti sudaca, ovlasti sudskih savjetnika, osiguranje osoba, imovine i objekata sudova, imenovanje sudaca porotnika, uvjeti i postupak za imenovanje stalnih sudskih tumača i vještaka te sredstva za rad sudova.

Izmjenama Zakona o sudovima pristupa se prvenstveno radi provedbe presude Suda Europske unije u spojenim predmetima C-554/21, C-622/21 i C-727/21 FINA protiv HANN-INVEST d.o.o., MINERAL-SEKULINE d.o.o. i UDRUGA KHL MEDVEŠČAK ZAGREB (u daljnjem tekstu: HANN-INVEST i dr.) od 11. srpnja 2024. odnosno radi revidiranja važećih normativnih rješenja Zakona o sudovima kojima je uređena obvezatnost pravnih shvaćanja sjednica sudaca i sudskih odjela.

Ovim izmjenama pristupa se i zbog ispunjenja preporuka nadležnih tijela Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj u postupku pristupanja Republike Hrvatske ovoj Organizaciji, kao i radi ispunjenja preporuka Pravobraniteljice za djecu.

Zbog početka rada sustava ANON nužno je pristupiti i reorganizaciji unutarnjeg ustrojstva Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a radi ispunjenja Programa Vlade Republike Hrvatske za mandat 2024. – 2028., reorganizaciji unutarnjeg ustrojstva i svih drugih sudova.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 36/24.) reformiran je institut zaštite prava na suđenje u razumnom roku te je odlučivanje o navedenom zahtjevu povjereno predsjedniku neposredno višeg suda. U praksi se ovako određena nadležnost pokazala previše opterećujućom za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji odlučuje o osnovanosti svih zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku koji se odnose na postupke pred svim županijskim i visokim sudovima. Zbog primjene zakonskog rješenja iz travnja 2024. predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske podneseno je tijekom 2024. godine čak 369 zahtjeva, što je dvostruko više u odnosu na 2023. godinu te je ovim zakonskim potrebno otkloniti nastalu neravnomjernost u radnom opterećenju ovom vrstom predmeta.

Zaključno, ovim se izmjenama i dopunama pristupa i radi potrebe preciziranja pojedinih pitanja vezanih uz rad državnih službenika u sudovima i službenika pravosudne policije u osiguranju pravosudnih tijela, kao i radi daljnjeg poboljšanja normativnog okvira za rad stalnih sudskih tumača i stalnih sudskih vještaka.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Ovim se zakonom brišu odredbe o sazivanju sjednica odjela ili svih sudaca kod utvrđenih razlika u shvaćanjima između pojedinih odjela, vijeća odnosno sudaca te kod odstupanja od ranije prihvaćenih pravnih shvaćanja, kao i o obvezatnosti pravnih shvaćanja

prihvaćenih na sjednici svih sudaca odnosno sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske te svih visokih i županijskih sudova za sva drugostupanjska vijeća odnosno suce pojedince s obzirom na to da je u donesenoj presudi Sud Europske unije utvrdio da se pravu Unije protivi nacionalni propis koji predviđa unutarnji mehanizam u nacionalnom sudu na temelju kojeg sjednica odjela tog suda ima ovlast prisiliti, prihvaćanjem „pravnog shvaćanja”, sudsko vijeće nadležno u predmetu da izmijeni sadržaj sudske odluke koju je prethodno donijelo, iako na toj sjednici odjela sudjeluju i suci koji nisu suci tog sudskog vijeća kao i, ovisno o slučaju, osobe izvan predmetnog suda pred kojima stranke nemaju mogućnost iznijeti svoje argumente.

S obzirom na navedeno pravno shvaćanje, ovim se zakonom propisuju alternativni mehanizmi ujednačavanja sudske prakse u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. Reorganizira se način praćenja i proučavanja sudske prakse, kao i europskih propisa te prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava obveznim osnivanjem posebnih odjela u svim županijskim i visokim sudovima te propisivanjem prethodnog dostavljanja nacрта sudskih odluka odjelima za praćenje i proučavanje sudske prakse. Uvažavajući poseban položaj i ustavnu ulogu Vrhovnog suda Republike Hrvatske u osiguranju jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, posebno se za ovaj sud propisuje da se, u slučaju ocjene da nacrti sudskih odluka odstupaju od ustaljene prakse ili odluke proširenog vijeća ovoga suda ili da praksa ovoga suda u vezi s određenim pravnim pitanjem nije jedinstvena, a nadležno vijeće ostaje kod nacрта, donošenje odluke prepušta proširenom vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske, čiji će se sastav i način rada detaljnije urediti u temeljnim postupovnim propisima.

Zbog početka rada sustava ANON, kojim se od 1. siječnja 2025. sve sudske odluke u kojima se postupak dovršava anonimiziraju i objavljuju na posebnoj mrežnoj stranici, nužno je pristupiti i reorganizaciji unutarnjeg ustrojstva Vrhovnog suda Republike Hrvatske te ukinuti Centar sudske prakse, kao posebnu ustrojstvenu jedinicu koja je prethodno obavljala poslove praćenja, analize i objave sudske prakse sudova u Republici Hrvatskoj, a zbog svoje važnosti se posebno uređuje i djelokrug Odjela za praćenje i proučavanje prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava ovoga suda.

Radi ispunjenja preporuka Odbora za javno upravljanje u postupku pristupanja Republike Hrvatske Organizaciji za gospodarsku suradnju i razvoj koje se odnose na jačanje samostalnosti, neovisnosti i odgovornosti sudaca te unaprjeđenje sustava njihovog ocjenjivanja, ovim se zakonom posebno propisuje zabrana primanja darova od strane sudaca te iznimke od ove zabrane, a koja je materija trenutno uređena Kodeksom sudačke etike („Narodne novine“, broj 131/06.), povećanje udjela mjerila kvalitete i kvantitete rada sudaca u njihovom ocjenjivanju odnosno utvrđenju ispunjenja sudačke obveze s najviše po 60 na najviše po 70 bodova od ukupno mogućih 150 bodova, a također se pristupa i izmjenama nadležnosti za propisivanje obveza stručnog usavršavanja sudaca i predsjednika sudova, koja se s ministra nadležnog za poslove pravosuđa, kao dijela izvršne vlasti, prenosi na predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske kao čelnika sudbene vlasti koji najbolje poznaje način funkcioniranja ovoga sustava te ima najbolje spoznaje o potrebama za stručnim usavršavanjem sudaca.

Preporuke nadležnih tijela Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj u jednom se dijelu odnose i na potrebu povećanja učinkovitosti rada sudova, a navedeno je od značaja i za mjerila propisana Nacionalnim planom opravka i otpornosti 2021. – 2026. Uvažavajući preporuke Radne skupine Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj za borbu protiv podmićivanja u međunarodnom poslovanju koje se odnose na povećanje učinkovitosti u

kaznenom sudovanju, i to posebno u predmetima korupcije i organiziranog kriminaliteta, sukladno utvrđenim organizacijskim izmjenama Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta („Narodne novine“, br. 76/09., 116/10., 145/10., 57/11., 136/12., 148/13. i 70/17.), pristupa se osnivanju novog sudskog odjela specijaliziranog za postupanje u ovoj vrsti predmeta u Županijskom sudu u Varaždinu. Na navedeni će se način ujedno i rasteretiti postupanje Županijskog suda u Zagrebu u ovoj vrsti predmeta.

Uvažavajući preporuke Pravobraniteljice za djecu za osiguranje specijalizacije sudaca drugostupajskih sudova koji odlučuju u predmetima prema zakonu kojim se uređuju obiteljski odnosi, ovim se zakonom propisuje obvezno specijalističko stručno usavršavanje i za ovu kategoriju sudaca, dok se zbog pojednostavljenja postupka utvrđenja ovlaštenja sudaca za rad u ovoj vrsti predmeta izostavlja imenovanje od strane predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske na razdoblje od pet godina te će ubuduće ove suce, kao i suce za postupanje u predmetima nasilja u obitelji, određivati isključivo predsjednici sudova godišnjim rasporedima poslova.

Radi veće transparentnosti funkcioniranja sudbene vlasti te unaprjeđenja informiranja javnosti o radu sudova, sukladno Programu Vlade Republike Hrvatske 2024. – 2028., u sudovima se predviđa osnivanje posebnih ustrojstvenih jedinica za davanje obavijesti o radu sudova na čelu s glasnogovornicima sudova.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 36/24.) reformiran je institut zaštite prava na suđenje u razumnom roku s obzirom na to da je Europski sud za ljudska prava u svojoj praksi višekratno izrazio shvaćanje da zaštita prava na suđenje u razumnom roku, kako je bila uređena do tada važećim Zakonom o sudovima, nije bila učinkovito ubrzavajuće sredstvo jer se primjenjivala bez mogućnosti podnošenja zahtjeva za isplatu primjerene naknade pa nije imala ni odštetni ni preventivni učinak, što je bilo protivno članku 13. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, br. 18/97., 6/99., 14/02., 13/03., 9/05., 1/06., 2/10. i 13/17.). S obzirom na navedeno, institut zaštite prava na suđenje u razumnom roku uređen je navedenim izmjenama na način da se u slučaju utvrđenja osnovanosti zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku određuje rok u pravilu od najdulje šest mjeseci, osim ako okolnosti slučaja ne nalažu određivanje duljeg roka, u kojem sudac mora riješiti predmet te se odmah određuje i primjerena naknada koja pripada stranci zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku. Odlučivanje o navedenom zahtjevu povjereno je predsjedniku neposredno višeg suda, koji je, prema prethodno važećem uređenju, odlučivao o zahtjevu za isplatu primjerene naknade, ali se u praksi ovako određena nadležnost pokazala previše opterećujućom za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji odlučuje o osnovanosti svih zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku koji se odnose na postupke pred svim županijskim i visokim sudovima pa se predlaže nadležnost za odlučivanje o podnesenim zahtjevima za suđenje u razumnom roku prenijeti s predsjednika neposredno višeg suda na predsjednika suda pred kojim je u tijeku postupak zbog čijeg je trajanja zahtjev i podnesen.

Radi izbjegavanja dodatnog opterećenja službenika u pravosudnim tijelima obvezom polaganja više ispita predlaže se izostaviti obvezu polaganja posebnog stručnog ispita za ove službenike, a kako bi se osigurala mobilnost unutar državne službe, za ove je službenike zadržana obveza polaganja državnog ispita.

S obzirom na posebnost položaja sudskih savjetnika koji prema ustavnoj odredbi članka 118. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i

5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) sudjeluju u suđenju, ova se kategorija sudskih službenika izuzima i iz primjene općih službeničkih propisa u dijelu koji se odnosi na kriterije i postupak ocjenjivanja te se daje ovlast ministru nadležnom za poslove pravosuđa posebnim aktom propisati kriterije i postupak ocjenjivanja, sukladno važećem rješenju Zakona o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine“, br. 116/10., 57/11., 130/11., 13/13., 28/13., 82/15., 67/18., 126/19., 80/22. i 155/23.) prema kojem se posebnom metodologijom propisuje ocjenjivanje rada sudskih savjetnika radi vrednovanja kandidata u postupcima prvog imenovanja na pravosudne dužnosti. Na ovaj će se način za sve savjetnike na jednak način utvrditi kriteriji i postupak ocjenjivanja.

U radu službenika pravosudne policije koji obavljaju poslove osiguranja osoba, imovine i objekata sudova utvrđena je potreba preciznijeg definiranja ovlasti radi njihovog učinkovitijeg rada i povećanja stupnja sigurnosti, a radi učinkovitijeg postupka prijma u državnu službu ove kategorije službenika posebno se propisuje mogućnosti da se u službu prime i osobe starije od 35 godina pod uvjetom da su ranije već obavljale ove poslove i stekle iskustvo na poslovima osiguranja pravosudnih tijela. U skladu s provedenim izmjenama općeg službeničkog zakonodavstva iz 2023. godine, kao nepotrebne se izostavljaju odredbe o posebnoj osnovi povrede službene dužnosti službenika pravosudne policije na poslovima osiguranja pravosudnih tijela zbog utjecaja alkohola, droga ili drugih sredstava ovisnosti, kao i o ostvarenju prava na poseban dodatak na plaću zbog rada u posebnim uvjetima.

Poslove sudskog tumačenja prema važećem normativnom okviru mogu obavljati samo fizičke osobe pa je potrebno obavljanje ovih poslova omogućiti i pravnim osobama na način kako je to propisano i za poslove sudskog vještačenja. Također se mogućnost obavljanja poslova sudskog vještačenja za specijalizirane ustanove i državna tijela propisuje na jednak način kao i za pravne osobe.

Ovim se zakonom provodi i usklađenje pojedinih odredbi Zakona o sudovima s odredbama Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 126/19. – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 130/20. – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 80/22. i 36/24.) te Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika („Narodne novine“, br. 10/99., 25/00., 30/01., 59/01., 114/01., 116/01., 64/02., 153/02., 154/02., 17/04., 8/06., 142/06., 34/07. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 134/07., 146/08., 155/08., 39/09., 155/09., 14/11., 154/11., 12/12., 143/12., 100/14., 147/14., 120/16., 16/19., 71/23., 35/24. i 34/25.).

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim se člankom propisuje mogućnost da Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u proširenom vijeću sukladno posebnom postupovnom zakonu koji će detaljnije urediti broj članova i sastav ovoga vijeća. Iako je ova mogućnost uvedena još Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 70/19.), prepuštanje donošenja sudske odluke proširenom vijeću ovim se zakonom utvrđuje kao temeljni alternativni mehanizam ujednačavanja sudske prakse u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske nakon presude Suda Europske unije u spojenim predmetima C-554/21, C-622/21 i C-727/21 FINA protiv HANN-INVEST i dr. od 11. srpnja 2024. pa je stoga potrebno ovu mogućnost posebno propisati u općim odredbama Zakona o sudovima.

Uz članke 2. i 3.

Ovim se člancima mijenja nadležnost za propisivanje programa i načina održavanja stručnog usavršavanja sudaca na području nasilja u obitelji te predsjednika sudova za obavljanje poslova sudske uprave te se umjesto ministru nadležnom za poslove pravosuđa ova nadležnost daje predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske kao čelniku sudbene vlasti koji najbolje poznaje način funkcioniranja sustava te ima najbolje spoznaje o potrebama za stručnim usavršavanjem sudaca. Navedeni prijenos nadležnosti ujedno je doprinos daljnjem jačanju samostalnosti i neovisnosti sudbene vlasti.

Uz članak 4.

Ovim se člankom propisuje osnivanje novog sudskog odjela specijaliziranog za postupanje u predmetima korupcije i organiziranog kriminaliteta u Županijskom sudu u Varaždinu. Specijalizirani odjeli za postupanje u ovoj vrsti predmeta trenutno su osnovani u županijskim sudovima u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku, a novi odjel predlaže se osnovati prvenstveno radi rasterećenja postupanja Županijskog suda u Zagrebu u ovoj vrsti predmeta, od kojeg će, sukladno utvrđenim organizacijskim izmjenama Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta („Narodne novine“, br. 76/09., 116/10., 145/10., 57/11., 136/12., 148/13. i 70/17.), preuzeti nadležnost za predmete s područja Županijskog suda u Varaždinu i Županijskog suda u Bjelovaru. Navedena je izmjena bitna kao dodatan poticaj učinkovitosti rada sudova u kontekstu ispunjenja mjera povećanja učinkovitosti postupanja u kaznenim predmetima ove vrste prema preporukama Radne skupine Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj za borbu protiv podmićivanja u međunarodnom poslovanju.

Ovim se člankom također proširuje obveza pohađanja stručnog usavršavanja za sve suce koji sude u predmetima prema zakonu kojim se uređuju obiteljski odnosi, a koje se prema važećem uređenju odnose samo na suce općinskih sudova. Uvažavajući preporuke za osiguranje specijalizacije sudaca drugostupanjskih sudova koji odlučuju u ovim predmetima, propisuje se obvezno specijalističko stručno usavršavanje i za ovu kategoriju sudaca, a istodobno se zbog pojednostavljenja postupka utvrđenja ovlaštenja sudaca za rad u ovoj vrsti predmeta izostavlja imenovanje od strane predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske na razdoblje od pet godina te će ubuduće ove suce, kao i suce za postupanje u predmetima nasilja u obitelji, određivati isključivo predsjednici sudova godišnjim rasporedima poslova.

Ovim se člankom također mijenja nadležnost za propisivanje programa i načina održavanja stručnog usavršavanja sudaca na području obiteljskopravne zaštite te se umjesto ministru nadležnom za poslove pravosuđa daje predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske kao čelniku sudbene vlasti koji najbolje poznaje način funkcioniranja sustava te ima najbolje spoznaje o potrebama za stručnim usavršavanjem sudaca.

Uz članak 5.

Ovim se člankom briše članak 40. Zakona o sudovima kojim je propisano sazivanje sjednica odjela ili svih sudaca kod utvrđenih razlika u shvaćanjima između pojedinih odjela, vijeća odnosno sudaca te kod odstupanja od ranije prihvaćenih pravnih shvaćanja, kao i o obvezatnosti pravnih shvaćanja prihvaćenih na sjednici svih sudaca odnosno sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske te svih visokih i županijskih sudova za sva drugostupanjska vijeća odnosno suce pojedince. Navedeni se članak briše s obzirom da je u donesenoj presudi od 11. srpnja 2024. u spojenim predmetima C-554/21, C-622/21 i C-727/21 FINA protiv HANN-INVEST i dr. Sud Europske unije utvrdio da se pravu Unije protivi nacionalni propis koji predviđa unutarnji mehanizam u nacionalnom sudu na temelju kojeg sjednica odjela tog suda ima ovlast prisiliti, prihvaćanjem „pravnog shvaćanja“, sudsko vijeće nadležno u predmetu da izmijeni sadržaj sudske odluke koju je prethodno donijelo, iako na toj sjednici odjela sudjeluju i suci

koji nisu suci tog sudskog vijeća kao i, ovisno o slučaju, osobe izvan predmetnog suda pred kojima stranke nemaju mogućnost iznijeti svoje argumente.

Uz članke 6. i 7.

Ovim se člancima propisuje organizacija unutarnjeg ustrojstva sudova radi osiguranja praćenja i proučavanja sudske prakse te praćenja europskih propisa i prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava. Prvostupanjskim sudovima prepušteno je da sami slobodno odrede način obavljanja navedenih poslova, bilo kroz određivanje jednog ili više nadležnih sudaca, bilo kroz osnivanje posebnog odjela, dok je u županijskim i visokim sudovima propisano obvezno osnivanje posebnih odjela. Osnivanje specijaliziranih ustrojstvenih jedinica za praćenje i proučavanje sudske prakse ukazuje se nužnim s obzirom na učinke presude Suda Europske unije od 11. srpnja 2024. u spojenim predmetima C-554/21, C-622/21 i C-727/21 FINA protiv HANN-INVEST i dr. Ovi odjeli pružat će potporu sucima i sudskim vijećima u istraživanju i pribavi sudske prakse, a na županijskim i visokim sudovima dostavljat će im se i nacrti sudskih odluka.

Reorganizirani odjeli za praćenje europskih propisa te prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava pružaju pomoć u pravilnoj primjeni propisa i sudske prakse te u pripremi za podnošenje zahtjeva za prethodnu odluku Sudu Europske unije, a suci zaduženi za praćenje ovih propisa i prakse sudjeluju u radu Europske pravosudne mreže i Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima te pružaju podršku Pravosudnoj akademiji u provedbi stručnog usavršavanja vezanog uz primjenu europskih propisa te praksu Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava. Način sudjelovanja sudaca i imenovanja sudaca za članove Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima posebno se uređuje pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Uz članak 8.

Ovim se člankom propisuje obvezno osnivanje posebnih ustrojstvenih jedinica u svim sudovima za davanje obavijesti o njihovom radu sukladno ovom zakonu, Sudskom poslovniku, Zakonu o pravu na pristup informacijama i Zakonu o medijima radi osiguranja veće transparentnosti funkcioniranja sudske vlasti te unaprijeđenja informiranja javnosti o radu sudova. U ove se ustrojstvene jedinice raspoređuju suci, sudski savjetnici ili druge osobe koje odredi predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova, a koje obavljaju poslove glasnogovornika.

Uz članak 9.

Ovim se člankom propisuju osnove unutarnjeg ustrojstva Vrhovnog suda Republike Hrvatske koje se dalje detaljnije razrađuju Poslovnikom Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Sudskim poslovnikom. Uz preciziranje naziva pojedinih postojećih ustrojstvenih jedinica bitna izmjena odnosi se na prestanak postojanja Centra sudske prakse kao posebne ustrojstvene jedinice koja je obavljala poslove praćenja, analize i objave sudske prakse sudova u Republici Hrvatskoj. S obzirom na početak rada sustava ANON, kojim se od 1. siječnja 2025. sve sudske odluke u kojima se postupak dovršava anonimiziraju i objavljuju na posebnoj mrežnoj stranici, ova ustrojstvena jedinica Vrhovnog suda Republike Hrvatske više nije potrebna.

Uz članak 10.

Ovim se člankom precizira djelokrug službi za praćenje i proučavanje sudske prakse u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske koje se osnivaju pri Građanskom i pri Kaznenom odjelu, s osnovnom zadaćom pružanja potpore vijećima u istraživanju i pribavi mjerodavne sudske prakse. I ovim se člankom propisuje obveza prethodnog dostavljanja nacрта sudskih odluka ovim službama radi osiguranja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj

primjeni, a upravo uvažavajući poseban položaj i ustavnu ulogu Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u navedenim zadaćama posebno se za ovaj sud propisuje da se, u slučaju da nacrti sudskih odluka odstupaju od ustaljene prakse ili odluke proširenog vijeća ovoga suda ili da praksa ovoga suda u vezi s određenim pravnim pitanjem nije jedinstvena, a nadležno sudsko vijeće ostane kod sadržaja nacrta, donošenje odluke prepušta proširenom vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske, čiji će se sastav i način rada detaljnije urediti u temeljnim postupovnim propisima.

Zbog važnosti usklađenosti domaće prakse s europskim propisima te praksom Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava posebno se uređuje i djelokrug Odjela za praćenje i proučavanje prakse navedenih sudova.

Uz članak 11.

Ovim se člankom precizira osnova razrješenja predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske potvrđivanjem optužnice za kazneno djelo koje predsjednika čine nedostojnim obavljanja dužnosti. S obzirom da Zakon o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 126/19. – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 130/20. – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 80/22. i 36/24.) ne predviđa pravo žalbe protiv rješenja o potvrđivanju optužnice, potrebno je iz teksta važeće odredbe članka 44.d. stavka 1. točke 3. brisati riječ „pravomoćno“.

Uz članke 12. do 15.

Ovim se člancima mijenja nadležnost za odlučivanje o zahtjevima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku. Postupak zaštite ovoga prava izmijenjen je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 36/24.) na način da se istodobno s utvrđenjem povrede ovoga prava određuju rok za rješavanje predmeta i primjerena naknada koja pripada stranci zbog povrede, dok je odlučivanje o podnesenom zahtjevu bilo povjereno predsjedniku neposredno višeg suda. U praksi se ovako određena nadležnost pokazala previše opterećujućom za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji odlučuje o osnovanosti svih zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku koji se odnose na postupke pred svim županijskim i visokim sudovima pa se nadležnost za odlučivanje o podnesenim zahtjevima za suđenje u razumnom roku prenosi s predsjednika neposredno višeg suda na predsjednika suda pred kojim je u tijeku postupak zbog čijeg je trajanja zahtjev i podnesen. Ako se radi o predmetu u kojem postupka predsjednik suda, o zahtjevu odlučuje zamjenik predsjednika suda.

Uz članak 16.

Ovim se člankom odredba članka 87. stavka 1. podstavka 8. Zakona o sudovima kojom je propisano posebno materijalno pravo sudaca na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla usklađuje s odredbom članka 8. stavka 1. točke 3. Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika („Narodne novine“, br. 10/99., 25/00., 30/01., 59/01., 114/01., 116/01., 64/02., 153/02., 154/02., 17/04., 8/06., 142/06., 34/07. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 134/07., 146/08., 155/08., 39/09., 155/09., 14/11., 154/11., 12/12., 143/12., 100/14., 147/14., 120/16., 16/19., 71/23., 35/24. i 34/25.). Navedeno je pravo, do izmjena ovoga Zakona iz 2023. godine, bilo ograničeno samo na slučajeve u kojima je sucima mjesto rada bilo različito od mjesta prebivališta odnosno boravišta pa je nakon provedenih izmjena Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika potrebno u Zakonu o sudovima uskladiti naziv ovoga prava.

Uz članak 17.

Ovim se člankom izrijekom propisuje zabrana primanja darova za suce, pri čemu su izuzeti protokolarni darovi manje vrijednosti. Kodeks sudačke etike („Narodne novine“, broj 131/06.) pod točkom 8. Dostojanstvo sudačkog poziva propisuje da sudac ne smije dopustiti da članovi njegove obitelji, zaposlenici u sudu ili bilo tko drugi podređen autoritetu sudačke dužnosti prihvati dar, zajam ili uslugu za ono što bi sudac u obnašanju svoje dužnosti učinio ili propustio učiniti, ali ne sadrži izričitu zabranu primanja darova, čije je propisivanje zakonom jedna od preporuka Odbora za javno upravljanje u postupku pristupanja Republike Hrvatske Organizaciji za gospodarsku suradnju i razvoj za jačanje odgovornosti sudaca. Radi izbjegavanja eventualnih nejasnoća u tumačenju ove zabrane, izričito se propisuje što se ne smatra darom.

Uz članak 18.

Ovim se člankom mijenja nadležnost za propisivanje programa i načina održavanja obveznog stručnog usavršavanja sudaca te se umjesto ministru nadležnom za poslove pravosuđa daje predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske kao čelniku sudbene vlasti koji najbolje poznaje način funkcioniranja sustava te ima najbolje spoznaje o potrebama za stručnim usavršavanjem sudaca. Navedeni prijenos nadležnosti ujedno je doprinos daljnjem jačanju samostalnosti i neovisnosti sudbene vlasti.

Uz članak 19.

Ovim se člankom preciziraju odredbe o ocjenjivanju sudaca i razdobljima ocjenjivanja, a posebno se naglašava da se ocjenjivanje provodi i u slučajevima kada suci sudjeluju u postupcima imenovanja zamjenika državnih odvjetnika.

Uz članak 20.

Ovim se člankom povećava udjel mjerila kvalitete i kvantitete rada sudaca u njihovom ocjenjivanju odnosno utvrđenju ispunjenja sudačke obveze. Trenutno ova mjerila nose najviše po 60 bodova, dok su preostala tri mjerila vrednovana sa po 10 bodova. Uvažavajući preporuku Odbora za javno upravljanje u postupku pristupanja Republike Hrvatske Organizaciji za gospodarsku suradnju i razvoj koja se odnosi na unaprjeđenje sustava ocjenjivanja sudaca ovim se zakonom propisuje da mjerila kvalitete i kvantitete rada sudaca u ukupnoj ocjeni mogu nositi najviše po 70 bodova, dok sva tri preostala mjerila zajedno nose najviše 10 bodova.

Uz članak 21.

Ovim se člankom brišu stavci 5. do 9. članka 108. Zakona o sudovima budući da se radi izbjegavanja dodatnog opterećenja službenika u pravosudnim tijelima obvezom polaganja više ispita izostavlja njihova obveza polaganja posebnog stručnog ispita te se i osnova za donošenje podzakonskog akta usklađujem s navedenim brisanjem.

Uz članak 22.

Ovim se člankom propisuje izuzimanje sudskih savjetnika iz primjene općih službeničkih propisa o kriterijima i postupku ocjenjivanja te se daje ovlast ministru nadležnom za poslove pravosuđa posebnom metodologijom propisati kriterije i postupak njihovog ocjenjivanja, sve sukladno važećem rješenju Zakona o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine“, br. 116/10., 57/11., 130/11., 13/13., 28/13., 82/15., 67/18., 126/19., 80/22. i 155/23.) prema kojem se posebnom metodologijom propisuje ocjenjivanje rada sudskih savjetnika radi vrednovanja kandidata u postupcima prvog imenovanja na pravosudne dužnosti. Na ovaj će se način za sve savjetnike, i one koji sudjeluju u postupcima imenovanja na pravosudne dužnosti i one koji u njima ne sudjeluju, na jednak način utvrditi kriteriji i postupak ocjenjivanja.

Uz članak 23.

Ovim se člankom, radi učinkovitijeg rada i povećanja stupnja sigurnosti, preciziraju ovlasti službenika pravosudne policije koji obavljaju poslove osiguranja osoba, imovine i objekata sudova te se izrijekom propisuje da se navedene ovlasti odnose na osobe koje se nalaze u prostoru suda, a ne samo na osobe koje ulaze u prostor suda odnosno koje izlaze iz prostora suda, kao i na mogućnost obavljanja pretrage prometnih sredstava i predmeta koje te osobe koriste odnosno nose sa sobom, dok se ovlast zadržavanja do predaje policiji proširuje na sve osobe koje su u sudu zatečene u počinjenju kažnjivih djela, što je trenutno propisano samo za osobe zatečene u počinjenju kaznenih djela.

Uz članak 24.

Ovim se člankom radi osiguranja učinkovitijeg i bržeg prijma u državnu službu službenika pravosudne policije propisuje da se dobno ograničenje za prijam odnosi samo na osobe bez prethodnog iskustva na poslovima osiguranja pravosudnih tijela. U skladu s odredbom članka 112. stavka 1. točke 18. Zakona o državnim službenicima („Narodne novine“, br. 155/23. i 85/24.) kao nepotrebna se iz članka 115. Zakona o sudovima izostavlja odredba o posebnoj osnovi povrede službene dužnosti službenika pravosudne policije na poslovima osiguranja pravosudnih tijela zbog utjecaja alkohola, droga ili drugih sredstava ovisnosti.

Uz članak 25.

Ovim se člankom iz članka 116.a stavka 1. Zakona o sudovima kao nepotrebna izostavlja odredba o pravu službenika na poseban dodatak na plaću zbog rada u posebnim uvjetima koja je prestala važiti na temelju članka 52. stavka 5. Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama („Narodne novine“, broj 155/23.).

Uz članke 26. do 28.

Ovim se člancima uvodi mogućnost da poslove sudskog tumačenja obavljaju i pravne osobe te se propisuju uvjeti pod kojima im se daje odobrenje za obavljanje ovih poslova, mogućnost oduzimanja odobrenja i obvezu vođenja odgovarajućih popisa.

Uz članke 29. i 30.

Ovim se člancima mogućnost obavljanja poslova sudskog vještačenja za specijalizirane ustanove i državna tijela izjednačava s normativnim rješenjem propisanim za pravne osobe.

Uz članak 31.

Ovim se člankom propisuje da će se postupci po zahtjevima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podneseni prije stupanja na snagu ovoga zakona dovršiti prema odredbama trenutno važećeg Zakona o sudovima.

Uz članak 32.

Ovim se člankom propisuju rokovi za donošenje novih podzakonskih propisa na temelju ovoga zakona odnosno za usklađenje postojećih podzakonskih propisa s odredbama ovoga zakona.

Uz članak 33.

Ovim se člankom propisuje stupanje na snagu ovoga zakona.

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva potrebna za provedbu ovoga zakona iznose 52.800 eura za 2025., 159.500 eura za 2026. i 160.300 eura za 2027. godinu. Sredstva za 2025. godinu će se osigurati internom preraspodjelom u okviru Financijskog plana razdjela 109 Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, a sredstva za 2026. i 2027. godinu će se osigurati prilikom izrade prijedloga proračuna za 2026. godinu i projekcija za 2027. i 2028. godinu u okviru limita ukupnih rashoda koje je Vlada Republike Hrvatske utvrdila za Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Odlukom o proračunskom okviru za razdoblje 2026. – 2028. usvojenom na sjednici održanoj 27. lipnja 2025.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Tekst Prijedloga zakona razlikuje se od teksta Konačnog prijedloga zakona u izmijenjenim člancima 8., 10., 12. i 33. te dodanim člancima 26. do 30.

Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora na 40. sjednici održanoj 23. rujna 2025. raspravljao je o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima, te izvijestio kako je potrebno nomotehnički doraditi izričaj pojedinih odredaba. U navedenom smislu u članku 8., kojim se mijenja članak 42., u stavku 1. Zakona o sudovima, bilo je potrebno nazive zakona propisati općenito.

Nadalje, u tekstu Konačnog prijedloga zakona usvojene su primjedbe iznesene u raspravi o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima, na 22. sjednici Odbora za pravosuđe Hrvatskoga sabora, održanoj 23. rujna 2025., pa je dorađen članak 10. u dijelu u kojem se, u dodanom članku 43.b Zakona o sudovima, posebno propisuje da se nacrti sudskih odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske dostavljaju i Odjelu tog suda za praćenje i proučavanje prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava, a ujedno je sukladno primjedbi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora u stavku 1. ovoga članka u uvodnoj rečenici brisana riječ „osobito“.

Prihvaćena je i primjedba iznesena u raspravi Odbora za pravosuđe Hrvatskoga sabora te prijedlog Ureda zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, zaprimljen 25. rujna 2025., o potrebi otklona svake sumnje i izričitog propisivanja da o podnesenim zahtjevima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku u vezi s predmetom u kojem postupa predsjednik suda odlučuje zamjenik predsjednika suda, zbog čega je izmijenjen članak 12. Prijedloga zakona.

Sukladno iznesenoj primjedbi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora u članku 33. (članak 28. Prijedloga zakona) skraćeno je nabrojanje uzastopnih članka.

Zbog zahtjeva strukovnih udruga stalnih sudskih tumača dodani su članci 26. do 28., kojima je obavljanje poslova sudskog tumačenja omogućeno pravnim osobama čime su stalni sudski tumači statusno izjednačeni sa stalnim sudskim vještacima, a zbog utvrđene potrebe da i u odnosu na specijalizirane ustanove i državna tijela bez dvojbe bude utvrđeno njihovo pravo da obavljaju poslove stalnog sudskog vještačenja dodani su članci 29. i 30., kojima je važeći pravni režim za pravne osobe proširen i na ove ustanove i tijela.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Na 7. sjednici održanoj 26. rujna 2025. Hrvatski sabor donio je zaključak da se prihvaća Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima te da će se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputiti predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

U provedenoj raspravi iznesene su samo dvije konkretne primjedbe koje se odnose na predloženi zakonski tekst.

Zastupnica Dalija Orešković u ime Kluba zastupnika HSS-a, GLASA-a i DOSIP-a smatra potrebnim dodatno razmotriti predložena normativna rješenja koja se odnose na implementaciju presude HANN-INVEST i dr. u Zakon o sudovima jer smatra da je dostava nacrtu sudskih odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske posebnom odjelu za praćenje i proučavanje sudske prakse oblik pritiska na suce pod izlikom ujednačavanja sudske prakse te da stoga težište rada navedenog odjela treba biti u pomoći i potpori sucima prije izrade samog nacrtu sudske odluke.

Zastupnica Sandra Benčić u ime Kluba zastupnika Možemo! također problematizira ovakvo rješenje, smatrajući da predloženo unutarnje ustrojstvo Vrhovnog suda Republike Hrvatske u dijelu koji se odnosi na praćenje i proučavanje sudske prakse nije prihvatljivo te da takva ustrojstvena jedinica, za koju naglašava da ne potpada pod pojam „suda“ u smislu citirane presude Suda Europske unije, treba biti jedinstvena, bez podjele na građansku i kaznenu granu prava te posebno za praćenje europskih propisa i prakse europskih sudova. Smatra da je predloženo rješenje kompleksno i neučinkovito, da stvara paralelizam internih poslovnih procesa i ne nudi jasno definiranje odgovornosti za ujednačavanje sudske prakse.

Navedene primjedbe nisu prihvaćene jer je predloženo rješenje prethodno usuglašeno s predstavnicima Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji su, kao članovi radne skupine, sudjelovali u njegovoj izradi te su njime otklonjeni svi nedostaci prethodnog načina funkcioniranja službe evidencije utvrđeni u presudi HANN-INVEST i dr. Ujednačenost sudske prakse nesporno je važna za ostvarivanje pravne sigurnosti, prava na pravično suđenje te načela zakonitosti, kao i za jačanje vladavine prava pa neobvezujuće i prethodno preventivno djelovanje odjela za praćenje i proučavanje sudske prakse nije sredstvo pritiska na suce. S obzirom na to da je očito da se pod nacrtom sudske odluke podrazumijeva radni materijal o kojem nije provedeno vijećanje i glasanje, sasvim je jasno da se navedena pomoć i potpora sucima pruža do postupka odlučivanja odnosno do vijećanja i glasanja pa stoga postupanje ovih ustrojstvenih jedinica nije dio postupka odlučivanja, već tek interni sudski poslovni proces. Sukladno mišljenju predstavnika Vrhovnog suda Republike Hrvatske upravo je zbog kompleksnosti i opsega sudske prakse ustrojavanje posebnih ustrojstvenih jedinica prema pojedinim granama prava nužno za učinkovito ostvarenje njihovih zadaća.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 7.

- (1) U pravnim stvarima iz sudske nadležnosti u prvom stupnju sudi sudac pojedinac. Zakonom se određuje kada u prvom stupnju sudovi sude u vijeću.
- (2) Sudovi višeg stupnja sude u vijeću, osim kada je zakonom određeno da sudi sudac pojedinac.
- (3) U suđenju sudjeluju i sudski savjetnici te suci porotnici sukladno zakonu.

Članak 10.a

- (1) Godišnjim rasporedom poslova određuju se suci i državni službenici za rad na predmetima nasilja u obitelji. Pri određivanju sudaca za rad na ovim predmetima predsjednik suda vodit će računa o tome da suci koji se raspoređuju na rad na ovim predmetima moraju imati izražen osjećaj i sklonost za rad na predmetima ove vrste te redovito pohađati stručno usavršavanje iz ovog područja.
- (2) Program i način održavanja stručnog usavršavanja iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 30.a

- (1) Predsjednik suda dužan je stalno se stručno usavršavati za obavljanje poslova sudske uprave.
- (2) Stručno usavršavanje iz stavka 1. ovoga članka provodi Pravosudna akademija.
- (3) Program i način provedbe stručnog usavršavanja predsjednika sudova pravilnikom utvrđuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 37.

- (1) U sudovima u kojima ima više sudskih vijeća, odnosno sudaca pojedinaca koji odlučuju o stvarima iz jednog ili više srodnih pravnih područja osnivaju se odjeli u čiji sastav ulaze suci koji o tim stvarima odlučuju.
- (2) Godišnjim rasporedom poslova osniva se odjel te određuje predsjednik odjela koji rukovodi njegovim radom.
- (3) Predsjednik sudskog odjela prati rad sudaca raspoređenih u odjel, obavlja nadzor nad urednim i pravodobnim obavljanjem poslova u odjelu, brine se o učinkovitosti rada odjela te obavlja druge poslove koje mu povjeri predsjednik suda.
- (4) U županijskim sudovima u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku osnivaju se sudski odjeli za postupanje u predmetima kaznenih djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (u daljnjem tekstu: USKOK).
- (5) U općinskim sudovima u sjedištu županijskih sudova iz stavka 4. ovoga članka, predsjednici sudova dužni su osnovati poseban sudski odjel za postupanje u predmetima kaznenih djela iz nadležnosti USKOK-a.
- (6) Godišnjim rasporedom poslova određuju se suci i državni službenici za rad na predmetima iz nadležnosti utvrđene Zakonom o USKOK-u.
- (7) Na predmetima iz nadležnosti utvrđene Zakonom o USKOK-u mogu raditi suci i državni službenici koji su prošli sigurnosnu provjeru, sukladno Zakonu o sigurnosnim provjerama.
- (8) U općinskim sudovima utvrđenima zakonom osnivaju se sudski odjeli za postupanje u predmetima prema zakonu kojim se uređuju obiteljski odnosi.

(9) Godišnjim rasporedom poslova određuju se suci i državni službenici za rad na predmetima iz stavka 8. ovoga članka. Pri određivanju sudaca za rad na ovim predmetima predsjednik suda vodit će računa o tome da suci koji se raspoređuju na rad na ovim predmetima moraju imati izraženu sklonost za odgoj, potrebe i probitke djece, vladati osnovnim znanjima iz područja socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada za mlade osobe te redovito pohađati stručno usavršavanje iz ovih područja.

(10) Suce iz stavka 9. ovoga članka, vodeći računa o utvrđenim kriterijima, na vrijeme od pet godina iz reda sudaca tih sudova postavlja predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Nakon isteka roka od pet godina sudac može biti ponovno postavljen za suca za postupanje u predmetima prema zakonu kojim se uređuju obiteljski odnosi.

(11) Program i način održavanja stručnog usavršavanja iz stavka 9. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 40.

(1) Sjednica odjela ili sudaca saziva se i kad se utvrdi da o pitanjima primjene zakona postoje razlike u shvaćanjima između pojedinih odjela, vijeća ili sudaca ili kad u jednom odjelu vijeće ili sudac odstupi od ranije prihvaćenog pravnog shvaćanja.

(2) Pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici svih sudaca odnosno sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Visokoga kaznenog suda Republike Hrvatske, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske i sjednici odjela županijskog suda obvezno je za sva drugostupanjska vijeća ili suce pojedince tog odjela, odnosno suda.

(3) Predsjednik odjela može, prema potrebi, pozvati na sjednicu odjela profesore diplomskog sveučilišnog studija prava, istaknute znanstvenike ili stručnjake u određenoj grani prava.

Članak 41.

(1) Predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova određuje jednog ili više sudaca za praćenje i proučavanje sudske prakse.

(2) Ako je sukladno Okvirnim mjerilima za rad sudaca na poslove iz stavka 1. ovoga članka raspoređeno više sudaca, može se osnovati poseban odjel.

Članak 41.a

(1) U Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske, Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske, Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske, Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske, županijskim sudovima te općinskim i trgovačkim sudovima s više od 50 sudaca osniva se odjel za praćenje europskih propisa i sudske prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava.

(2) Odjel je nadležan za pružanje pomoći svim sucima u sudu u kojem je osnovan, kao i sucima neposredno nižih sudova, u pravilnoj primjeni propisa i sudske prakse iz stavka 1. ovoga članka te u pripremi za podnošenje prethodnih pitanja Sudu Europske unije.

(3) Osim poslova iz stavka 2. ovoga članka odjeli općinskih i trgovačkih sudova sudjeluju u radu Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima.

(4) Predsjednik odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz stavka 1. ovoga članka jednom godišnje organizira sastanak svih odjela radi razmatranja aktualnih pitanja u vezi s poslovima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka te unapređenja rada odjela.

(5) Odjeli pružaju podršku Pravosudnoj akademiji u provedbi stručnog usavršavanja vezanog uz poslove iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će urediti način sudjelovanja sudaca u radu i imenovanja sudaca za članove Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima.

3. Glasnogovornik suda

Članak 42.

- (1) Sud ima glasnogovornika suda.
- (2) Glasnogovornik suda je sudac, sudski savjetnik ili osoba koju odredi predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova.
- (3) Predsjednik županijskog suda može odrediti jednog suca tog suda kao glasnogovornika za županijski sud i općinske sudove s područja njegove nadležnosti. Glasnogovorniku se može odrediti zamjenik.
- (4) Glasnogovornik suda daje obavijesti o radu suda u skladu s ovim Zakonom, Sudskim poslovníkom i Zakonom o pravu na pristup informacijama.

Članak 43.

- (1) U Vrhovnom sudu Republike Hrvatske osnivaju se sljedeće ustrojstvene jedinice: Ured predsjednika, Kazneni odjel, Građanski odjel, ustrojstvene jedinice za praćenje, proučavanje i bilježenje sudske prakse pri odjelima te za praćenje i proučavanje sudske prakse sudova pri Vijeću Europe i Europske unije, Centar sudske prakse te ustrojstvene jedinice za poslove sudske uprave.
- (2) Građanski odjel obuhvaća područja građanskog, trgovačkog i upravnog prava.
- (3) Kazneni odjel obuhvaća područja kaznenog i prekršajnog prava te stegovnih postupaka prema propisima o odvjetništvu i javnom bilježništvu.
- (4) Suci se raspoređuju u odjele godišnjim rasporedom poslova.
- (5) Centar sudske prakse prati, analizira i objavljuje sudsku praksu sudova u Republici Hrvatskoj. Voditelj Centra sudske prakse je sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske određen godišnjim rasporedom poslova.
- (6) Centar sudske prakse djeluje i kroz područne centre pri županijskim sudovima u Osijeku, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Zagrebu, čije voditelje imenuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz reda sudaca županijskog suda uz prethodno mišljenje predsjednika suda pri kojem Centar sudske prakse djeluje.
- (7) Unutarnje ustrojstvo i način rada Centra sudske prakse pobliže se uređuje Poslovníkom o radu Vrhovnog suda Republike Hrvatske.
- (8) U Uredu predsjednika obavljaju se poslovi sudske uprave, poslovi međunarodne suradnje, poslovi izobrazbe sudaca i poslovi protokola za potrebe toga suda.
- (9) Na poslove protokola Vrhovnog suda Republike Hrvatske na odgovarajući se način primjenjuju propisi o protokolu Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske. Vrhovni sud može za svoje poslove protokola upotrebljavati objekte koji su u tu svrhu na raspolaganju Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske.
- (10) Unutarnje ustrojstvo Vrhovnog suda Republike Hrvatske pobliže se uređuje Poslovníkom tog suda i Sudskim poslovníkom, sukladno zakonu. Poslovník Vrhovnog suda Republike Hrvatske donosi predsjednik suda nakon pribavljenog mišljenja Opće sjednice.

Članak 44.d

- (1) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske bit će razriješen:

1. ako to sam zatraži,
 2. ako postane trajno nesposoban za obavljanje dužnosti,
 3. ako protiv njega bude pravomoćno potvrđena optužnica za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim obavljanja sudačke dužnosti,
 4. kad navrši 70 godina života.
- (2) Prijedlog za razrješenje predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske podnosi predsjednik Republike Hrvatske. U prijedlogu se mora navesti osnova i razlog za razrješenje.
- (3) O prijedlogu za razrješenje predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje Hrvatski sabor, uz prethodno mišljenje Opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske i nadležnog odbora Hrvatskog sabora.

Članak 65.

- (1) Zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podnosi se predsjedniku neposredno višeg suda.
- (2) Ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, o zahtjevu odlučuje vijeće od tri suca tog suda.
- (3) Predsjednik neposredno višeg suda odnosno predsjednik vijeća iz stavka 2. ovoga članka će u roku od 15 dana od primitka zahtjeva zatražiti od suca koji postupka u predmetu izvješće o duljini trajanja postupka, razlozima zbog kojih postupak nije okončan i mišljenje o roku u kojem se predmet može riješiti.
- (4) Sudac koji postupka u predmetu dužan je izvješće iz stavka 3. ovoga članka dostaviti odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od traženja.
- (5) Pri odlučivanju o podnesenom zahtjevu osobito će se voditi računa o vrsti predmeta, činjeničnoj i pravnoj složenosti predmeta, ponašanju stranaka te postupanju suda.

Članak 66.

- (1) Ako predsjednik neposredno višeg suda odnosno vijeće iz članka 65. stavka 2. ovoga Zakona utvrde da je zahtjev osnovan, odredit će rok u pravilu od najdulje šest mjeseci, osim ako okolnosti slučaja ne nalažu određivanje duljeg roka u kojem sudac predmet mora riješiti te primjerenu naknadu koja pripada stranki zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.
- (2) Ako sudac ne riješi predmet u određenom roku, dužan je u roku od 15 dana od isteka određenog roka o razlozima dostaviti pisano izvješće predsjedniku neposredno višeg suda i predsjedniku suda pred kojim je došlo do povrede prava na suđenje u razumnom roku. Predsjednik neposredno višeg suda dostavit će bez odgode izvješće suca i svoje očitovanje ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Članak 67.

- (1) Predsjednik neposredno višeg suda odnosno vijeće iz članka 65. stavka 2. ovoga Zakona dužni su odlučiti o podnesenom zahtjevu u roku od 60 dana od njegova zaprimanja.
- (2) Protiv rješenja kojim se odlučuje o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i ako o zahtjevu nije odlučeno u roku od 60 dana od dana njegova zaprimanja stranka ima pravo žalbe u roku od osam dana od primitka rješenja odnosno isteka roka u kojem je rješenje trebalo biti doneseno.
- (3) O žalbi odlučuje vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske od tri suca tog suda. Ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, o žalbi odlučuje vijeće od pet sudaca tog suda.

(4) Vijeće iz stavka 3. ovoga članka može žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsko rješenje ili preinačiti rješenje.

Članak 69.

(1) Ukupno određena primjerena naknada u jednom predmetu ne može iznositi više od 4650,00 eura.

(2) Rješenje kojim se odlučuje o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku dostavlja se odmah nakon pravomoćnosti predsjedniku suda pred kojim je došlo do povrede prava na suđenje u razumnom roku, predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske, nadležnom sudačkom vijeću i ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

(3) Naknada iz stavka 1. ovoga članka isplaćuje se iz sredstava državnog proračuna. Zahtjev za isplatu naknade podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Članak 87.

(1) Sudac ima pravo na:

- plaću koja je utvrđena za suca suda u koji je imenovan,
- dodatak na plaću kada je sudac upućen na rad u drugi sud,
- naknadu umjesto plaće kad je spriječen obnašati sudačku dužnost,
- mirovinsko i zdravstveno osiguranje i prava koja iz toga proizlaze po općim propisima,
- odmore i dopuste koje imaju zaposlenici u sudu i godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana,
- materijalne troškove pod uvjetima utvrđenim zakonom i drugim propisima,
- naknadu za odvojeni život od obitelji, kao i naknadu troškova putovanja u mjesto stanovanja obitelji u vrijeme tjednog odmora i državnih blagdana, kada je sudac privremeno upućen na rad u drugi sud ili raspoređen na rad u ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa ili obnaša dužnost suca najvišeg suda određene vrste ili suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske,
- naknadu troškova prijevoza na posao i s posla ako je sucu mjesto rada različito od mjesta prebivališta odnosno boravišta,
- naknadu za službena putovanja i putne troškove u svezi s obnašanjem sudačke dužnosti,
- stručno usavršavanje u okviru sredstava osiguranih za tu namjenu.

(2) U smislu odredbe stavka 1. podstavka 7. ovoga članka, obitelji se smatra bračni drug, izvanbračni drug, životni partner odnosno neformalni životni partner te djeca za vrijeme redovitog školovanja.

(3) Visinu dodatka na plaću sucu koji je upućen na rad u drugi sud utvrđuje pravilnikom ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 89.

Sudac se mora ponašati tako da čuva svoj ugled i ugled sudbene vlasti te ne dovede u pitanje svoju nepristranost i neovisnost u suđenju i samostalnost sudbene vlasti.

Članak 93.

(1) Sudac je dužan predmete koji su mu raspoređeni u rad rješavati redoslijedom njihova zaprimanja u sud, vodeći računa i o predmetima koji su posebnim propisom utvrđeni kao hitni.

(2) Sudac je dužan nadzirati pravodoban i potpun unos podatka o predmetu u informatički sustav koji se primjenjuje u sudu.

(3) Sudac je dužan stalno se stručno usavršavati i sudjelovati u programima obrazovanja i usavršavanja Pravosudne akademije ili Europske mreže centara za stručno usavršavanje

pravosudnih dužnosnika. Sudac može sudjelovati i u drugim oblicima obrazovanja i stručnog usavršavanja.

(4) Sudac može pisati stručne i znanstvene radove, objavljivati sadržaj pravomoćnih sudskih odluka, sudjelovati kao predavač na Pravosudnoj akademiji te kao nastavnik ili suradnik u nastavi iz područja prava na sveučilišnom i stručnom studiju, sudjelovati u radu stručnih ili znanstvenih skupova i povjerenstava, kao i u pripremanju nacrt propisa te za navedeni rad primiti naknadu.

(5) Način provedbe obveznog stručnog usavršavanja sudaca pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 96.

(1) Suci, izuzev sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ocjenjuju se u postupku imenovanja na drugi sud i kada se kandidiraju za predsjednika suda.

(2) U postupku napredovanja suca za suca županijskog suda, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Visokoga kaznenog suda Republike Hrvatske i Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske ocjenjuje se rad suca u razdoblju od posljednjih pet godina u kojem je sudac obnašao sudačku dužnost, a za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske rad suca u razdoblju od posljednjih deset godina.

Članak 97.

(1) Sudačko vijeće ocjenjuje rad suca prema sljedećim mjerilima:

1. broj odluka koje je sudac donio u odnosu na broj odluka koje je trebao donijeti na temelju Okvirnih mjerila za rad sudaca, ukupno i po vrstama predmeta u apsolutnim brojevima i postotku,

2. kvaliteta odluka - broj potvrđenih, ukinutih, poništenih i preinačenih odluka u odnosu na ukupan broj donesenih odluka i u odnosu na broj odluka protiv kojih su izjavljeni pravni lijekovi te broj odluka u kojima je utvrđena bitna povreda postupka u odnosu na broj odluka protiv kojih su izjavljeni pravni lijekovi,

3. uredno obnašanje sudačke dužnosti - poštivanje rokova, određivanje ročišta, poštivanje redoslijeda rješavanja predmeta i dr.,

4. iskustvo u obnašanju sudačke dužnosti,

5. druge aktivnosti suca - sudjelovanje u stručnom usavršavanju sudaca kao predavač na seminarima i radionicama, objavljivanje stručnih i znanstvenih radova iz područja pravnih znanosti, članstvo u sudačkim vijećima i dr.

(2) Po svim mjerilima iz stavka 1. ovoga članka sudac može ostvariti najviše 150 bodova, pri čemu se za mjerila iz stavka 1. točki 1. i 2. ovoga članka može ostvariti najviše po 60 bodova, a za mjerila iz stavka 1. točki 3., 4. i 5. ovoga članka najviše po 10 bodova.

(3) Rad suca koji je u postupku imenovanja u drugi sud ocjenjuje sudačko vijeće suda nadležnog za sud u kojem se sudačko mjesto popunjava.

(4) Mjerila iz stavka 1. ovoga članka razradit će se Metodologijom ocjenjivanja obnašanja sudačke dužnosti.

Članak 108.

(1) Broj državnih službenika i namještenika za obavljanje stručnih, uredskih i tehničkih poslova određuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

(2) Zapošljavanje državnih službenika i namještenika u sudu, obavljanje vježbeničke prakse, postupak i način te program polaganja državnog ispita, plaće i ostala prava, obveze i

odgovornosti iz rada te odgovornost za povrede službene dužnosti uređuju se propisima o državnim službenicima i namještenicima i općim propisima o radu.

(3) Radna mjesta u sudovima mogu se popunjavati samo uz odobrenje ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

(4) Kod prijama državnih službenika i namještenika u sudove mora se voditi računa o zastupljenosti službenika i namještenika pripadnika nacionalnih manjina.

(5) Državni službenik zaposlen u sudu dužan je položiti poseban stručni ispit za službenike u pravosudnim tijelima za radno mjesto na koje je raspoređen, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana polaganja državnog ispita. Poseban stručni ispit nije dužan polagati državni službenik koji ima položen pravosudni ispit.

(6) Poseban stručni ispit iz stavka 5. ovoga članka organizira i provodi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

(7) Državnom službeniku zaposlenom u sudu prestaje državna služba po sili zakona ako ne položi poseban stručni ispit u propisanom roku, istekom roka u kojem je bio obavezan položiti stručni ispit.

(8) U slučaju privremene nesposobnosti za rad, korištenja roditeljnog ili roditeljskog dopusta te drugog opravdanog razloga rok za polaganje posebnog stručnog ispita produžiti će se na zahtjev službenika za onoliko vremena koliko je trajala privremena nesposobnost za rad, roditeljni ili roditeljski dopust ili drugi opravdani razlozi.

(9) Zahtjev za produženje roka za polaganje posebnog stručnog ispita iz stavka 8. ovoga članka službenik može podnijeti čelniku tijela najkasnije do isteka roka za polaganje ispita, a o njemu se odlučuje posebnim rješenjem.

(10) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati potreban stupanj i vrstu stručne spreme te druge stručne uvjete za raspored službenika i namještenika zaposlenih u sudovima te program i način polaganja posebnog stručnog ispita za službenike u pravosudnim tijelima.

Članak 109.

(1) Sud može imati sudske savjetnike, više sudske savjetnike i više sudske savjetnike - specijaliste.

(2) Sudski savjetnik može biti osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prava odnosno integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij prava i položen pravosudni ispit.

(3) Viši sudski savjetnik i sudski savjetnik u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske može biti osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prava odnosno integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij prava, položen pravosudni ispit i koja je radila najmanje dvije godine kao sudski ili državnoodvjetnički savjetnik, pravosudni dužnosnik, odvjetnik ili javni bilježnik odnosno osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita najmanje pet godina.

(4) Viši sudski savjetnik - specijalist može biti osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prava odnosno integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij prava, položen pravosudni ispit, koja je radila najmanje četiri godine kao sudski ili državnoodvjetnički savjetnik, pravosudni dužnosnik, odvjetnik ili javni bilježnik odnosno osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita najmanje osam godina.

(5) Viši sudski savjetnik u Vrhovnom sudu može biti osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prava odnosno integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij prava, položen pravosudni ispit, koja je najmanje četiri godine radila kao sudski ili državnoodvjetnički savjetnik, pravosudni dužnosnik, odvjetnik ili javni bilježnik odnosno osoba koja je najmanje osam godina nakon položenog pravosudnog ispita radila na drugim pravnim poslovima.

(6) Viši sudski savjetnik - specijalist u Vrhovnom sudu može biti osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prava odnosno integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij prava, položen pravosudni ispit, koja je najmanje šest godine radila kao sudski ili državnoodvjetnički savjetnik, pravosudni dužnosnik, odvjetnik ili javni bilježnik odnosno osoba koja je najmanje deset godina nakon položenog pravosudnog ispita radila na drugim pravnim poslovima.

Članak 114.

U obavljanju poslova osiguranja službenik pravosudne policije:

- utvrđuje identitet osoba koje ulaze i izlaze iz suda,
- pretražuje osobe koje ulaze i izlaze iz suda i njihove stvari,
- zabranjuje ulaz osobama koje nose oružje, opasno oruđe ili za koje postoji opravdana sumnja da unose opasne tvari, osim službenicima koji dolaze na sud radi izvršenja radnih naloga, a kojima je za obavljanje naloženih poslova neophodno imati oružje, opasno oruđe ili druge opasne stvari,
- zadržava do predaje policiji osobu koja je u sudu zatečena u počinjenju kaznenog djela, odnosno prema kojoj je primijenjeno sredstvo prisile,
- udaljuje iz suda osobe koje ometaju rad suda,
- obavlja i druge poslove, odnosno izvršava naloge predsjednika suda u svezi s osiguranjem osoba, imovine i objekata suda.

Članak 115.

(1) Uz opće uvjete za prijam u državnu službu službenici pravosudne policije moraju imati:

1. posebnu zdravstvenu sposobnost,
2. najviše 35 godina života ako je uvjet za prijam srednja stručna sprema.

(2) Osoba koja se prima u državnu službu za službenika pravosudne policije prima se u svojstvu vježbenika, neovisno o prethodno ostvarenom radnom stažu.

(3) Za vrijeme vježbeničkog staža službenik pravosudne policije mora završiti osposobljavanje i položiti ispit za zvanje. Službeniku pravosudne policije koji ne završi program osposobljavanja i ne položi ispit za zvanje prestaje državna služba istekom posljednjeg dana roka za polaganje ispita.

(4) U slučaju privremene nesposobnosti za rad, korištenja roditeljnog ili roditeljskog dopusta te drugog opravdanog razloga rok za polaganje ispita za zvanje produžit će se na zahtjev službenika za onoliko vremena koliko je trajala privremena nesposobnost za rad, roditeljni ili roditeljski dopust ili drugi opravdani razlozi.

(5) Zahtjev za produženje roka za polaganje ispita iz stavka 4. ovoga članka podnosi se ministru nadležnom za poslove pravosuđa najkasnije do isteka toga roka.

(6) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka vježbenik zadržava vježbenički status.

(7) Službenici pravosudne policije postavljaju se u posebna zvanja obilježena odgovarajućim znakovljem, a za vrijeme službe nose posebnu odoru, službenu iskaznicu i značku.

(8) Službenik pravosudne policije koji je primljen u državnu službu na poslove srednje stručne sprema, a ima završen viši ili visoki stupanj obrazovanja može se postaviti u najniže zvanje više ili visoke sprema i rasporediti na radno mjesto više složenosti nakon što je na poslovima osiguranja pravosudnih tijela proveo najmanje tri godine.

(9) Osim teških povreda službene dužnosti propisanih zakonom kojim se utvrđuju prava i obveze državnih službenika, teškom povredom službene dužnosti za službenike pravosudne policije smatra se dolazak na posao i obavljanje poslova pod utjecajem alkohola ili dovođenje pod utjecaj alkohola na radnom mjestu, pri čemu se smatra da je službenik pravosudne policije

pod utjecajem alkohola ako u organizmu ima alkohola iznad 0,00 g/kg odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.

(10) Službenici pravosudne policije koji obavljaju poslove osiguranja sudova podliježu temeljnoj sigurnosnoj provjeri.

(11) U slučaju utvrđenja postojanja sigurnosnih zapreka ili nepristajanja na provođenje sigurnosne provjere službenik pravosudne policije rasporedit će se na radno mjesto za koje ispunjava uvjete, a ako nema odgovarajućeg slobodnog radnog mjesta, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje radnopravni odnos državnih službenika o stavljanju službenika na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske.

(12) Ministar nadležan za poslove pravosuđa posebnim pravilnikom propisuje zvanja, znakovlje, odoru i službenu iskaznicu te obuku službenika pravosudne policije.

Članak 116.a

(1) Službenicima pravosudne policije zbog težine i naravi posla i posebnih uvjeta rada (povećane opasnosti za život i zdravlje zbog nasilja, izloženosti zaraznim bolestima, smjenskog rada, rada na državne blagdane i neradne dane i potrebe pripravnosti te izloženosti stresu) svakih 12 mjeseci provedenih na takvim poslovima računa se kao 16 mjeseci staža osiguranja te im pripada poseban dodatak na plaću zbog rada u posebnim uvjetima u skladu s uredbom Vlade Republike Hrvatske.

(2) Službenicima pravosudne policije koji ostvare pravo na mirovinu, a imaju manje od deset godina efektivnog radnog staža ostvarenog na poslovima osiguranja pripada otpremnina u iznosu od dvije prosječne mjesečne netoplaće koje su ostvarili u tri mjeseca prije prestanka državne službe.

(3) Službenicima pravosudne policije koji ostvare pravo na mirovinu, a imaju od deset do 20 godina efektivnog radnog staža ostvarenog na poslovima osiguranja pripada otpremnina u iznosu od tri prosječne mjesečne netoplaće koje su ostvarili u tri mjeseca prije prestanka državne službe.

(4) Službenicima pravosudne policije koji ostvare pravo na mirovinu, a imaju više od 20 godina efektivnog radnog staža ostvarenog na poslovima osiguranja pripada otpremnina u iznosu od pet prosječnih mjesečnih netoplaća koje su ostvarili u tri mjeseca prije prestanka državne službe.

(5) Obitelj službenika pravosudne policije koji izgubi život u obavljanju službe ili povodom obavljanja službe ima pravo na nadoknadu troškova pokopa, a uzdržavani članovi obitelji i jednokratnu novčanu pomoć u visini 12 zadnjih netoplaća službenika.

(6) Ostvarivanje prava iz stavka 5. ovoga članka isključuje ostvarivanje prava obitelji službenika i namještenika na pomoć od tri proračunske osnovice te podmirivanje troškova pogreba iz kolektivnog ugovora kojim se utvrđuju prava i obveze iz rada i po osnovi rada državnih službenika i namještenika zaposlenih u državnim tijelima.

(7) Službenici pravosudne policije prava iz mirovinskog osiguranja ostvaruju prema posebnom zakonu.

Članak 124.

(1) Za stalnog sudskog tumača može biti imenovana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

1. državljanin je Republike Hrvatske, državljanin države članice Europske unije ili državljanin države potpisnice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru,
2. ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, odnosno završen preddiplomski sveučilišni studij ili preddiplomski stručni studij,

3. vlada odgovarajućim stranim jezikom visoke razine odnosno ima završen studij stranog jezika, završen studij na stranom jeziku ili ima ispravu o poznavanju stranog jezika razine C2 prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike odnosno druge najviše razine za koju postoji priznat ispit i vlada hrvatskim jezikom,
 4. zdravstveno je sposobna za obavljanje poslova stalnog sudskog tumača,
 5. uspješno je završila provjeru znanja iz ustrojstva sudbene vlasti, državne uprave i pravnog nazivlja,
 6. ima sklopljen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog tumača na najnižu svotu osiguranja od 15.000,00 eura.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. točke 5. ovoga članka, osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prava ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij prava te osoba koja je već imenovana za stalnog sudskog tumača za neki drugi jezik nije dužna pristupiti provjeri znanja iz ustrojstva sudbene vlasti, državne uprave i pravnog nazivlja.
- (3) Za stalnog sudskog tumača ne može se imenovati osoba protiv koje se vodi kazneni postupak ili koja je pravomoćno proglašena krivom za kaznena djela za koja se postupak vodi po službenoj dužnosti, osim za kaznena djela koja se odnose na sigurnost prometa pod uvjetom da za ta kaznena djela nije osuđena na bezuvjetnu kaznu zatvora.
- (4) Prije imenovanja kandidati za stalne sudske tumače dužni su uspješno završiti stručnu obuku, čiji program i način provedbe pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 124.b

Stalni sudski tumač razriješit će se:

- ako to sam zatraži,
- ako se utvrdi da nisu postojali odnosno da su prestali postojati uvjeti na temelju kojih je imenovan,
- ako je na temelju pravomoćne odluke nadležnog tijela proglašen nesposobnim za obavljanje djelatnosti,
- ako mu je na temelju pravomoćne sudske odluke oduzeta poslovna sposobnost,
- ako mu je izrečena pravomoćna presuda za kazneno djelo za koje se postupak vodi po službenoj dužnosti, osim za kazneno djelo koje se odnosi na sigurnost prometa pod uvjetom da za to kazneno djelo nije osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora,
- ako nesavjesno ili neuredno obavlja povjerene mu poslove,
- ako u roku određenom privremenom zabranom ne dostavi dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog tumača,
- ako povrijedi odredbe članka 130. ovoga Zakona,
- ako obavlja poslove stalnog sudskog tumača i nakon izvršnosti rješenja o privremenoj zabrani obavljanja poslova stalnog sudskog tumača.

Članak 124.c

- (1) Stalne sudske tumače imenuje i razrješava te o njihovim drugim pravima i dužnostima odlučuje ministar nadležan za poslove pravosuđa. U postupku imenovanja zatražit će se prethodno mišljenje predsjednika nadležnog županijskog suda, koji ga je dužan dati u roku od 15 dana, a u protivnom se smatra da je suglasan s predloženim imenovanjem.
- (2) Protiv odluka iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa vodi popis imenovanih stalnih sudskih tumača i objavljuje ga na e-Oglasnoj ploči sudova te imenovanim stalnim sudskim tumačima izdaje službenu iskaznicu.

(4) Ministar nadležan za poslove pravosuđa propisat će pravilnikom postupak imenovanja i razrješenja stalnih sudskih tumača, njihova prava i dužnosti te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

Članak 126.a

(1) Poslove vještačenja mogu obavljati i specijalizirane ustanove odnosno državna tijela, koji se upisuju u Popis specijaliziranih ustanova i državnih tijela.

(2) Popis iz stavka 1. ovoga članka vodi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa te ga objavljuje na svojoj mrežnoj stranici i na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.

(3) Zahtjev za upis i brisanje s Popisa iz stavka 1. ovoga članka ustanova odnosno tijelo podnosi ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

(4) Poslove vještačenja mogu obavljati i pravne osobe pod sljedećim uvjetima:

- ako su u svojoj djelatnosti registrirane i za obavljanje vještačenja za određeno područje,
- ako su njihovi zaposlenici imenovani stalnim sudskim vještacima za područje za koje se traži odobrenje,
- ako dostave zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova sudskog vještačenja na najnižu svotu osiguranja od 65.000,00 eura.

(5) Kada se poslovi vještačenja povjeravaju specijaliziranim ustanovama, državnim tijelima ili pravnim osobama, vještačenje obavljaju stalni sudski vještaci koji su u njima zaposleni.

Članak 127.b

(1) Stalne sudske vještake imenuje i razrješava te o njihovim drugim pravima i dužnostima odlučuje ministar nadležan za poslove pravosuđa. U postupku imenovanja zatražit će se prethodno mišljenje predsjednika nadležnog županijskog suda, koji ga je dužan dati u roku od 15 dana, a u protivnom se smatra da je suglasan s predloženim imenovanjem.

(2) Protiv odluka iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

(3) Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se na davanje odobrenja za obavljanje poslova sudskog vještačenja pravnim osobama.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa vodi popis imenovanih stalnih sudskih vještaka te pravnih osoba kojima je dano odobrenje za obavljanje poslova vještačenja i objavljuje ih na e-Oglasnoj ploči sudova, a imenovanim stalnim sudskim vještacima izdaje službenu iskaznicu.

(5) Ministar nadležan za poslove pravosuđa propisat će pravilnikom postupak imenovanja i razrješenja stalnih sudskih vještaka, njihova prava i dužnosti te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

Prilog:

- Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (II. čitanje)

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO PRAVOSUDA, UPRAVE I DIGITALNE TRANSFORMACIJE

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2025. godinu.

Rok: IV. kvartal 2025.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o Europskoj uniji

članak/članci Članak 19., stavak 1., drugi podstavak

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Presuda Suda od 11. srpnja 2024. spojenim predmetima C-554/21, C-622/21 i C-727/21 FINA i dr.

62021CJ0554

c) Ostali izvori prava Europske unije

Presuda Suda Europske unije u spojenim predmetima C-554/21, C-622/21 i C-727/21 FINA protiv HANN-INVEST d.o.o., MINERAL-SEKULINE d.o.o. i UDRUGA KHL MEDVEŠČAK ZAGREB od 11. srpnja 2024. godine

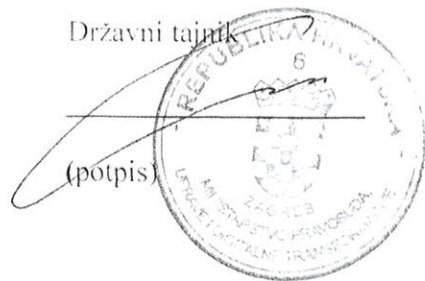
5. Prilog: tablice usporednih prikaza za propise kojima se preuzimaju odredbe sekundarnih izvora prava Europske unije u zakonodavstvo Republike Hrvatske

Ne.

Potpis EU koordinatora stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

Ivan Crnčec

Državni tajnik

(potpis)

6.10.2025.

(datum i pečat)

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko - Zgombić

Državna tajnica i EU koordinatorica

(potpis)

7.10.2025.

(datum i pečat)